

VJK-VOORJAARSCONGRES 2012

‘Juridische kwaliteitszorg voorbij de regels?’

Prof.mr. Michiel A. Heldeweg
Hoogleraar Public Governance Law
Universiteit Twente

Centrum voor Juridische Kwaliteit

“ZIJN REGELS NOG REGELS?”

“Regels zouden orde in de chaos moeten brengen. Maar .....”

- praktisch niet uitvoerbare regels
- regels ≠ bestuurlijke doelen

“De juridisch adviseur helpt (..) in zo’n situatie de juiste keuzes te maken.”

“ORDE IN DE CHAOS BRENGEN?”

Helpen: niet bij ontduiken van regels!

Faciliteren én Beteugelen

Helpen: voorbij regels, naar de ‘bestuurlijke context’

Governance!

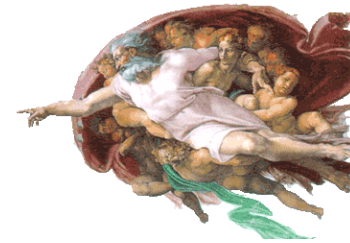

Alternatieve sturing, alternatieve rollen, andere regels?

GOVERNMENT → GOVERNANCE

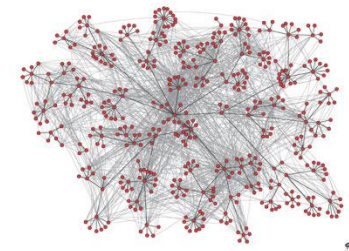
Anderefocus op maatschappelijke sturing*

- van 'wie' (de overheid!)
- naar 'hoe' (sturing)

unicentrisch → multicentrisch

- multi-actor ('(not) for profit')
- multi-level ('supra en sub')

* globalisering – privatisering – emancipatie

MULTI-ACTOR GOVERNANCE 1

Sturingsarena's

Ideaaltypen en Hybriden

Overheid

Markt

Netwerken

MULTI-ACTOR GOVERNANCE 2

Overheidsinterventies: waarom en hoe?

**Bepalen publiek belang
markt-, netwerk-, overheidsfalen?**

**Indien publiek belang
splitsen: beleid en uitvoering?
interactief/uitbesteden**

MULTI-ACTOR GOVERNANCE 3

Wisselende **overheidsrollen** op **markten** en in **netwerken**?

Rollen (Plug c.s.)

- * **Beleidsmaker .... Regels o.b.v. sturingskeuze!**
- * **Opdrachtgever**
- * **Toezichthouder**
- * **Scheidsrechter**
- * **Eigenaar**

Oppassen met combinaties!

MULTI-LEVEL GOVERNANCE

Lagen van rechtsvorming....

Internationaal

Europees

Nationaal

Decentraal **Decentraal**

Toenemend ook multi-actor

- wisselwerking informeel & formeel

LEGAL GOVERNANCE

Besturen in een multi-level & multi-actor context.....

Interactief & Iteratief

Afhankelijkheid; Beïnvloeding; Onzekerheid

- welke arena?
- welke rollen & kansen?
- welke risico's?

- Met welke regels? (hoe & wie?)

REGULATORY GOVERNANCE

Klassiek: overheid – burger

Modern: zelfregulering (markten- netwerken)

Google co-regulering – gedwongen zelfregulering

intermediaire regulering
private regulering

**STANDARD
& POOR'S**

multi-level regulering

meta-regulering: publiek en privaat

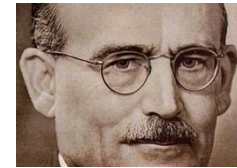
snellere levenscycli – programmatisch

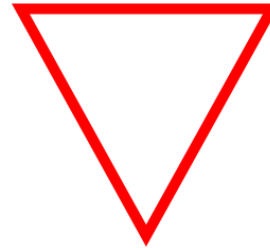
OVERHEIDSPERSPECTIEF 1

Nachtwakerstaat
passief & beschermen

Verzorgingsstaat
actief & sturend

Transactie/Reguleringsstaat
faciliterend & ordenend

OVERHEIDSPERSPECTIEF 2

Voorbeeld: Onrust in Culemborg (o.a. 2010 Terweijde)

Drie lagen/dimensies:

- ordehandhaving (nachtwaker)
- opbouwwerk (verzorging)
- nieuwe netwerken (regulering)

OVERHEIDSPERSPECTIEF 3

Governance (& NPM)

‘Niet roeien, ...

maar sturen....’

Ook ‘decentraal’!

JURIDISCH IN CONTROL? 1

Klassiek 'regelgeleid' – blijft relevant, wordt intensiever

- meer kans op fouten

* complexiteit, dynamiek & onbepaaldheid

- meer kans op afrekenen

* juridisering, mediocratie

- Juridische kwaliteitszorg (control)

* pro-actieve interactie

* proces & output

* risicomangement

* jur. controller

JURIDISCH IN CONTROL? 2

Moderne reguleringsperspectief .... Legal Governance

Actief & ontwerpgericht

- **bestuurlijke context** (netwerkinteractie)

- * randvoorw., doelen & rol(len)
- * kansen en risico's

- **keuze van sturings-/reguleringsvorm**

- * zeggenschap & verantwoording (transparant)
- * levenscyclus – programmatisch denken

Juridisch kwaliteitssysteem: programmatisch, integraal; riskmanagement; 'tussen de oren'

TOEKOMST & SLOT

Veel uitdagingen – veel kansen?

“Aan het einde van het congres zijn deze vragen beantwoord.”

Deze bijdrage: wat context en enkele lijnen
‘Kansen benutten door kennis te delen’

